

Til Stortingets justiskomité

Vår dato: 08.11.2021

Teknas innspill til Statsbudsjettet 2022

Tekna – Teknisk-naturvitenskapelig forening er den største masterforeningen i Norge, og den største fagforeningen i Akademikerne med over 92 000 medlemmer. Våre medlemmer har mastergrad eller mer fra tekniske og naturvitenskapelige fagområder.

Sikkerhetslovens virkeområde

Tekna viser til ny sikkerhetslov som trådte i kraft 1. januar 2019. Digitalisering og utvikling av ny teknologi har gjort det nødvendig å utvide lovens virkeområde til også omfatte kritisk digital infrastruktur innen alle kritiske samfunnsområder. Det tilligger sektordepartementene å peke ut objektene som skal underlegges sikkerhetsloven. En rekke funksjoner og systemer vil falle utenfor lovens virkeområde, men vil likevel være av en slik art at IT-sikkerhet er et svært kritisk punkt. Arbeidet med utpeking bør ha gitt oss verdifull informasjon om IKT-sikkerhetskompetansebehovet innen de fleste sektorer. Med dette som bakteppe, er Tekna svært opptatt av at vi nå får til et koordinert løft når det gjelder IT-sikkerhetskompetanse, et løft som ble startet med at Regjeringen Solberg la frem en Nasjonal strategi for digital sikkerhetskompetanse. Tekna mener denne strategien må følges opp på en mer kraftfull måte.

Tekna mener Stortinget må be regjeringen fremlegge en kartlegging av behovet for IKT-sikkerhetskompetanse innen de ulike samfunnskritiske områder basert på blant annet det utpekingsarbeidet som skal være foretatt.

Rapportering på nasjonal strategi for kompetanse innenfor digital sikkerhet

Justis- og beredskapsdepartementet utarbeidet strategien i 2019. Denne strategien er svært viktig for å bygge nasjonal kompetanse innen et viktig samfunnskritisk område. Tekna har over tid vært pådriver og deltaker i en rekke arenaer for å sikre at vi får mobilisert kompetanseheving. Det gjelder i bransjeprogrammene, innen forskning og innen andre søknadsbasert tilskuddsordninger. Likevel registrerer vi at det er stor knapphet på IKT-sikkerhetskompetanse. Tekna mener det er en utfordring at strategien eies av Justisdepartementet, mens oppfølgingen av tiltakene ligger i Kunnskapsdepartementet. Dette gjør det krevende å få oversikt over hvilke tiltak som er iverksatt og hvordan disse har bidratt til et nødvendig kompetanseløft.

Et flertall i komiteen bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti stod bak følgende forslag i behandlingen av Meld. St. 5 (2020–2021) Samfunnsikkerhet i en usikker verden:

«Stortinget ber regjeringen om en redegjørelse for hvordan Nasjonal strategi for digital sikkerhetskompetanse er blitt fulgt opp, og hvor mange kurs og studieplasser samt forskningsstipendiater som er opprettet på dette området.»

I meldingen viste justisdepartementet til en satsning på 800 millioner kroner på IT-sikkerhet. Dette viste seg ikke være direkte rettet mot IT-sikkerhet, men heller den fulle IT-satsningen i hele sin bredde. Tekna mener det derfor ikke er rapportert på oppfølging av strategien.

Tekna har ikke sett at det fra avgåtte regjering er blitt redegjort for hvordan strategien er blitt fulgt opp, og ber derfor det samme flertallet om igjen å be regjeringen rapportere på oppfølging av strategien.

Kompetanseheving – etter- og videreutdanning innen IKT-sikkerhet

Tekna viser til at et flertall i Stortinget, bestående av Arbeiderpartiet, Senterpartiet, Fremskrittspartiet og Sosialistisk Venstreparti i samme melding fattet følgende vedtak:

«Stortinget ber regjeringen sørge for økt kompetanseheving for ansatte i kommuner, stat og bedrifter innenfor IKT-sikkerhet.»

Det fremgår av budsjettproposisjonen at vedtaket er under behandling i departementet. Det er ingen ytterligere kommentar på hvordan det jobbes med slik kompetanseheving. Tekna er kjent med at det i noen av våre bransjeprogram er etablert kurs innen IT-sikkerhet. Disse har offentlig finansiering for ett kurs, og det er usikkert om disse vil kunne bli videreført. Det er også etablert videreutdanningskurs gjennom tilskuddsbaserte ordninger, men dette er kurs som heller ikke har finansiering for mer enn ett kurs. Det er en moderat økning i antallet NæringsPhD og i offentlig PhD, og Tekna etterlyser en stimulering av ordningene for å få opp volumet knyttet til kandidater innen IT-sikkerhet og andre kritiske samfunnsfunksjoner. Eksempelvis kan staten gå inn med en økt finansieringsandel innen disse områdene. Det haster å få opp forskningsinnsatsen. I dette bildet er rekrutteringen til vitenskapelige stillinger innen MNT-fagene en akilles. Tekna viser til vårt forslag forelagt utdanningskomiteen om å igangsette arbeidet med en rekrutteringsstrategi for å sikre økt tilgang på vitenskapelig ansatte innen MNT-fagene.

Tekna ber Stortinget forsikre seg om at dette vedtaket blir fulgt opp. Tekna ber Stortinget be regjeringen om en redegjørelse av de tiltak som er satt i gang for å møte Stortingets vedtak om kompetansepåfyll innen IKT-sikkerhet.

Internasjonalt samarbeid og overføring av kunnskap

Tekna er svært opptatt av at vi skal orientere oss internasjonalt når det gjelder utdanning, men det er også behov for å trekke opp sikkerhetsrutiner og sørge for at de er etterlevbare for de områdene i academia hvor vi sitter på kritisk informasjon av stor nasjonal betydning. «Overføring av kunnskap» defineres som en klar trussel av norske myndigheter. Fagområder som PST anser har flerbrukspotensial omfatter både elektronikk, informasjonsteknologi, kjemi, biologi, fysikk, matematikk, romfartsteknologi, bygg og anlegg, olje og gass materialteknologi, metallurgi, mekatronikk. Og veterinærstudier. Tekna mener Stortinget må adressere økt innsats fra regjeringen for å møte de utfordringer vi har knyttet til mangel på avansert nasjonal kompetanse innen disse kritiske fagområder samt utfordringer med

internasjonalisering innenfor disipliner og områder overføring av kunnskap av norske myndigheter defineres som en klar trussel.

For å kunne ivareta kunnskap av kritisk karakter i tråd med nasjonale sikkerhetsinteresser mener Tekna Stortinget må be regjeringen igangsette arbeidet med en rekrutteringsstrategi og en opptrappingsplan for å sikre tilstrekkelig kapasitet blant vitenskapelig ansatte innen NMT-fagene.

Studieplasser

Tekna viser til flere undersøkelser som understreker et stort fremtidig kompetansegap innen avansert IT-kompetanse. Blant annet rapport fra Samfunnsøkonomisk Analyse . Det betyr at det haster med å rekruttere flere til å ta mastergrader innen teknologi og realfag.

Tekna viser til behandling av Meld. St. 5 (2020–2021) Samfunnssikkerhet i en usikker verden hvor flertallet i komiteen, bestående av medlemmene fra Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti, fremmet følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sikre økt antall studieplasser innenfor IKT-fag og realfag.»

Solberg-regjeringen har i sitt forslag til statsbudsjett valgt å ikke øke antallet studieplasser innen IKT og/eller realfag i neste års budsjett.

Tekna viser til at regjeringen i Hurdalsplattformen har lagt inn følgende:

«Trappe opp talet på nye studieplassar, med opptrappingsplanar for område med særleg stort kompetansebehov, som læraryrket, sjukepleie, realfag, IKT og medisin.»

Tekna er glad for at både IKT og realfag ligger inne i regjeringens satsningsområde og håper komiteen finner rom for å starte opptrappingen innen disse områdene.

Tekna ber Stortinget be regjeringen utrede om kapasiteten innen våre utdanningsinstitusjoner og forskningsinstitutter er tilstrekkelig til å få til et helt nødvendig løft.

Tekna ber Stortinget øke antallet plasser innen de lengre integrerte IKT og realfagene med minimum 300 plasser i budsjettet for 2022.